

ВІДГУК

офіційного опонента, кандидата медичних наук, доцента кафедри акушерства та гінекології факультету післядипломної освіти

Тернопільського національного медичного університету

імені І.Я. Горбачевського МОЗ України

ХЛІБОВСЬКОЇ ОКСАНИ ІВАНІВНИ

на дисертаційну роботу

ВДОВЕНКО АДРІАНИ ВАСИЛІВНИ на тему

«МОЖЛИВОСТІ МУЛЬТИПАРАМЕТРИЧНОГО УЛЬТРАЗВУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ФЕТОПЛАЦЕНТАРНОГО КОМПЛЕКСУ З ОБТЯЖЕНИМ АНАМНЕЗОМ КОРОНАВІРУСНОЮ ХВОРОБОЮ COVID-19»»,

подану у разову спеціалізовану вчену раду ДФ 20.601.068

Івано-Франківського національного медичного університету,

що утворена згідно наказу в.о. ректора № 331-д від 14.03.2024 року для розгляду та проведення разового захисту дисертації на здобуття ступеня

доктора філософії в галузі знань – 22 «Охорона здоров'я»,

за спеціальністю 222 – «Медицина»

Актуальність теми дисертаційного дослідження.

Проблема коронавірусної хвороби з'явилась наприкінці 2019 року з повідомлення про її спалах в м. Ухань (Китай), яка швидко розповсюджувалась, носила ознаки респіраторного ураження та нерідко призводила до фатальних наслідків. Таким чином світ поринув в пандемію коронавірусної хвороби-2019 (COVID-19), яка стала особливо небезпечною для пацієнтів з такими хронічними захворюваннями, як гіпертонічна хвороба, цукровий діабет, злоякісні пухлини, так і для особливої групи осіб – вагітних.

У вагітних, як відомо, змінюється реактивність імунної системи, може розвиватись залізодефіцитна анемія, зростаюча матка тисне на діафрагму та зменшує екскурсію легень. Усі ці та багато інших факторів, включно з

можливими супутніми хворобами вагітної роблять її організм сприйнятливим до вірусної інфекції та ускладнюють перебіг вагітності.

Окремим важливим аспектом є потенційно шкідливий вплив вірусу SARS-CoV-2 на ріст плода. Враховуючи дані про інші фетотропні віруси, вивчення патогенетичних ланок дії цього виду бетакоронавірусу є вкрай актуальним. Логістична складність в організації наукових досліджень, де є три фактори – вагітність, карантинна інфекція та обстеження на максимально однакових термінах гестації, – робить їх не такими частими, як дослідження інших захворювань.

Мультипараметричне ультразвукове дослідження є дозволеним нешкідливим методом, який дає можливість отримати цінну інформацію щодо функції та анатомічних особливостей фетоплацентарного комплексу. Особливо важливою є така оцінка в динаміці вагітності. Доповнення пренатальної діагностики морфологічним післяпологовим дослідженням посліду забезпечує ретроспективну оцінку виявлених змін на тканинному, клітинному та ультрамікроскопічному рівнях.

Дане дисертаційне дослідження Вдовенко А.В. присвячене важливій темі, яка є актуальною у світі та представляє значну наукову і практичну цінність.

Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача.

Дисертаційна робота Вдовенко Адриани Василівни виконана на високому науково-методичному рівні. Основні наукові положення дисертації, висновки і практичні рекомендації базуються на фактичних даних, є обґрунтованими науково та містять нові важливі досягнення для науки, що відкриває перспективний напрямок подальшого розвитку і впровадження в медичну практику.

Методи дослідження, які застосовані в дисертаційній роботі, адекватні поставленим завданням, є сучасними і високоінформативними. Статистична обробка наукового матеріалу проведена коректно, за її результатами підтверджена достовірність отриманих результатів.

Виконана дисертаційна робота є складовою комплексної науково-дослідної роботи кафедри радіології та радіаційної медицини та кафедри анатомії людини Івано-Франківського національного медичного університету «Променева, клініко-лабораторна діагностика та морфопатогенез органів та систем при дифузному альвеолярному пошкодженні легень» (№ державної реєстрації 0121U108832, терміни виконання 2021-2025 рр.), де авторка є виконавицею відповідних фрагментів НДР.

За результатами дисертації опубліковано 4 наукові статті у фахових наукових виданнях України, 3 тези у матеріалах науково-практичних конференцій. Отримано 2 патенти України на корисну модель.

Основні положення дисертаційної роботи широко оприлюднено на науково-практичних конференціях та інших наукових форумах. Зокрема, на XXIII Всеукраїнській науково-технічній конференції молодих вчених, аспірантів і студентів (м. Одеса. – 20 квітня 2023 р.); XVII Міжнародній науково-практичній конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень» (м. Луцьк. – 16 травня 2023 р.); IX Національному Конгресі «Радіологія в Україні» (м. Київ. – 19 жовтня 2023 р.)

Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях.

На підставі аналізу основних положень дисертаційного дослідження Вдовенко Адріани Василівни встановлено наступні результати, що мають вагому наукову новизну. А саме: вперше було уточнено наукові дані щодо особливостей клініко-лабораторних та сонографічних змін фетоплацентарного комплексу у вагітних з обтяженим анамнезом COVID-19, перенесеним в першому триместрі. Виявлено, що у вагітних впродовж захворювання COVID-19 підвищений рівень С-реактивного білка та швидкості осідання еритроцитів. Доповнено наукові дані в процесі ультразвукового скринінгу другого триместру при дослідженні фетоплацентарного комплексу у вагітних з обтяженим анамнезом COVID-19, де частіше виявлено гіперехогенні включення, гіперехогенність базальної

пластини, гіперплазію плаценти, наявність плацентарних лакун, високорезистентний кровотік в маткових артеріях. На основі проведеного анкетування вагітних після перенесеного COVID-19 встановлено, що обстежувані мали підвищені ознаки тривожності на 11,7% в порівнянні з контролем шкала (на основі розробки Andras N. Zsido et al., 2020p). Вперше розроблено шкалу для оцінки змін стану фетоплацентарного комплексу після перенесеного COVID-19 на основі комплексного мультипараметричного ультразвукового дослідження та співставлення виявлених ознак з морфологічними знахідками. Важливим є подальший розвиток вивчення частоти та характерних доплерографічних і фетометричних змін при діагностиці фетоплацентарного комплексу під час третього скринінгу у вагітних з обтяженим анамнезом COVID-19. Встановлені маркери патологічних змін у вагітних після перенесеного COVID-19, а саме: частіше гіперехогенні включення, лакуни плаценти, гіперплазію, зміну рівня амніотичної рідини і гемодинаміки в матково-плацентарному та плодово-плацентарному кровотоці та невідповідність передбачуваної маси плода гестаційному віку плода. Встановлено корелятивний зв'язок морфологічного аналізу тканин плаценти у жінок з діагностованою пренатально сонографічно затримкою росту плода достовірно виявлено ознаки масивних перивіллійозних фібринових відкладень, фібринових відкладень навколо стовбурових ворсинок, облітерації судин стовбурових ворсинок, вілліту високого ступеня, наявність Т-лімфоцитів. Розширено наукові поняття щодо морфологічного субстрату змін плаценти після перенесеного COVID-19 та встановлено співвідношення виявлених морфологічних післяпологових ознак з попередньо діагностованими ультразвуковими знахідками плаценти, а саме 6 і більше балів шкали ультразвукових ознак співвідносились з набраними 9 і більше балами шкали морфологічної оцінки плаценти. Вперше визначено поріг сонографічних критеріїв оцінки фетоплацентарного комплексу жінок з перенесеною інфекцією SARS-CoV-2, що потребують подальшої морфологічної оцінки післяпологового біоматеріалу плаценти.

Таким чином, наукова новизна відображає основні розділи проведених досліджень, відповідає поставленим завданням, всі її положення викладені у опублікованих працях.

Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Основні положення дисертації базуються на обстеженні достатньої кількості пацієнток. У дослідженні брали участь 170 пацієнток дослідної групи та 150 пацієнток контрольної групи, що відповідали критеріям включення. Дослідження передбачало ультразвукове обстеження фетоплацентарного комплексу, лабораторний аналіз крові та сечі у кожному триместрі, анкетування тривожності у другому триместрі та післяпологове дослідження біоматеріалу плаценти. Аналіз отриманих даних проводився з використанням статистичних методів. Застосовані методи сучасні, високоінформативні та цілком відповідають меті і поставленим завданням.

Наукові положення, висновки і рекомендації, що отримані авторкою за допомогою статистичної обробки, забезпечили високий науковий рівень обґрунтованості, достовірності і аргументованості висновків та практичних рекомендацій.

Згідно з рішенням комісії з етики Івано-Франківського національного медичного університету встановлено, що проведені дослідження відповідають основним міжнародним біоетичним та правовим нормам Гельсінської декларації, Конвенції Ради Європи про права людини та біомедицину та відповідних Законів України (протокол № 138/23 від 24.10.2023 р.)

Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності.

Дисертаційна робота Вдовенко Адріани Василівни є завершеною особисто виконаною науковою працею. Для вирішення поставлених у роботі завдань, дисертанткою обрано сучасні та високоінформативні анамнестичні, загальноклінічні, інструментальні, сонографічні, гістологічні, імуногістохімічні, електронно-мікроскопічні та статистичні методи дослідження.

Таким чином, сучасний методичний рівень роботи, репрезентативність вибірки, висока інформативність використаних методів дослідження та адекватність статистичного аналізу дозволяють вважати, що результати дослідження повністю відповідають поставленій меті та завданням, а висновки та практичні рекомендації є достовірними і науково обґрунтованими.

Авторка успішно вирішила всі заплановані наукові завдання роботи через чітко визначені об'єкт та предмет дослідження, високу інформативність використаних методів обстеження, взаємопов'язаних мети та завдань.

Теоретичне і практичне значення результатів дослідження.

На основі проведеного комплексного наукового дослідження доповнено наукові знання у галузі медицини, а саме: акушерстві, ультразвуковій діагностиці та патоморфології щодо змін, спричинених вірусом SARS-CoV-2, які можуть бути виявлені під час сонографічного дослідження фетоплацентарного комплексу та післяпологового дослідження плаценти.

Практичне значення дисертаційної роботи підтвержується зареєстрованими патентами на корисну модель України, розробленим алгоритмом та актами впровадження в заклади охорони здоров'я та кафедри вищого навчального закладу. Таким чином, розроблено алгоритм ультразвукового менеджменту та моніторингу вагітних з перенесеним COVID-19 в першому триместрі вагітності відповідно до ультразвукових змін фетоплацентарного комплексу з присвоєнням ознакам відповідних балів. Запатентовано та впроваджено спосіб забору потенційно інфікованого біологічного матеріалу посліду при підозрі на карантинне інфекційне захворювання (Патент України на корисну модель №154474. 2023 листопад 15 Бюл. № 46, заявл. 08.05.2023, u202302161). Запатентовано спосіб морфометричного визначення розмірів судин плаценти при затримці росту плода (Патент України на корисну модель №155120. 2024 січень 17 Бюл. № 3, заявл. 24.07.2023, u202303565). Розроблено шкалу з визначенням порогового значення для своєчасного виявлення ультразвукових змін у фетоплацентарному комплексі та удосконалення клінічного маршруту і покращення ефективності медичної допомоги вагітній при передбачуваних патологічних станах плоду та подальшим

морфологічним співставленням попередньо діагностованих сонографічних змін у плаценті.

Отримані в ході роботи позитивні результати можуть бути рекомендовані до застосування в практичній діяльності лікарів акушер-гінекологів, лікарів ультразвукової діагностики, патоморфологів, сімейних лікарів.

Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому.

Дисертація викладена на 235 сторінках машинопису тексту (143 сторінок - основного тексту) і складається з анотації, вступу, огляду літератури, матеріалів та методів дослідження, 3 розділів власних досліджень, аналізу та обговорення результатів проведених методів досліджень, висновків, практичних рекомендацій, списку використаних джерел літератури, додатків. Робота ілюстрована 56 рисунками та 12 таблицями. Список використаних джерел містить 389 найменування, із яких 26 кирилицею та 363 латиницею. Анотація до дисертації представлена двома мовами та включає: обґрунтування вибору теми дослідження, мету дослідження, опис результатів, їх наукову новизну та практичне значення.

У вступі авторка висвітлює стан проблеми, наводить аргументи необхідності проведення дослідження, чітко формулює мету та завдання, об'єкт і предмет дослідження, наводить новизну отриманих результатів, їхнє науково-практичне значення, описує результати впровадження роботи в практику.

Розділ 1 Огляд літератури.

Даний розділ складається з чотирьох підрозділів: 1) Епідеміологія, патогенез та перинатальні втрати внаслідок COVID-19 у вагітних та порівняльна характеристика з впливом на вагітність інших інфекцій. 2) Клініко-лабораторні зміни у вагітних під час та після перенесеного COVID-19. 3) Можливості ультразвукової діагностики в оцінці фетоплацентарного комплексу вагітної з анамнезом COVID-19. 4) Морфологічні зміни плаценти жінок з обтяженим анамнезом COVID-19 та діагностованою сонографічно затримкою росту плода. Увесь матеріал, викладений в огляді літератури відображає основні напрямки досліджень проблеми, що вивчається.

Розділ написаний вміло, відрізняється глибоким розумінням теоретичних та практичних аспектів, медико-соціального значення питання діагностики результату впливу вірусу SARS-CoV-2 на вагітну, плід та можливі патогномонічні ознаки цього впливу. Вдовенко А.В. передає сучасний погляд на патогенетичні механізми розвитку захворювання та, як науковець і клініцист, представляє ті недостатньо вирішені питання, які, безумовно, потребують подальшого вивчення. Авторкою проаналізовано достатню кількість літературних джерел, більшість з яких є іноземними публікаціями за останні роки. Розділ огляду літератури та кожен з його підрозділів закінчується резюме, в якому вказано, що тема є актуальною і потребує подальшого дослідження задля вирішення перерахованих вище нез'ясованих питань, що і спонукало авторку до вибору теми дисертаційної роботи.

Принципових зауважень до побудови та написання розділу немає.

Розділ 2. Матеріали і методи дослідження.

Клінічний матеріал в розділі викладено за класичним принципом з поділом на групу дослідження та групу порівняння. Представлена детальна клінічна характеристика обстежених вагітних та детально прописана методика проведених обстежень. Розділ поділений на підрозділи, де обґрунтовані критерії формування групи дослідження і порівняння, методи дослідження та етична складова дослідження. Супутні захворювання статистично достовірно не відрізнялись між обома групами, що дозволяє стверджувати про однорідність вибірок. Доцільно акцентувати, що авторкою використано новітні методики дослідження, які дали можливість більш глибоко і різнобічно підійти до обстеження стану фетоплацентарного комплексу. Дисертанткою обстежено достатню кількість пацієнток, глибина та кількість використаних сучасних інструментальних, морфологічних та статистичних методів відповідають сучасним вимогам та етичним стандартам.

У підрозділі «Статистичні методи аналізу даних» авторкою наведені види статистичних обрахунків, що застосовувалися в роботі і дозволили в повній мірі проаналізувати отримані результати та підтвердити ефективність запропонованої тактики діагностичного підходу та вибору критеріїв у

запропонованій шкалі оцінки сонографічних ознак фетоплацентарного комплексу.

Принципових зауважень до викладення клінічного матеріалу немає.

Розділ 3. «Аналіз клінічно-сонографічних та лабораторних маркерів першого триместру вагітності при COVID-19».

Розділ наукової роботи складається з чотирьох підрозділів: порівняльна клінічна характеристика когорт згідно епідеміологічно-демографічного аналізу, анамнестично-клінічна характеристика перебігу COVID-19 у вагітних пацієнток, порівняльна характеристика лабораторних показників, порівняльна характеристика показників першого ультразвукового скринінгу. Матеріал розділу та підрозділів викладено послідовно, інформативно, проілюстровано достатньою кількістю візуалізаційного матеріалу. У розділі приділено увагу основним скаргам пацієнток дослідної групи під час захворювання COVID-19, представлено розподіл за нозологіями (гострий трахеобронхіт, пневмонія). Детально проаналізовано топіку та характеристику ультразвукової картини легень у пацієнток з гострою легеневою патологією, спричиненою COVID-19. Проведено порівняння між групами у лабораторних даних загального та біохімічного аналізу крові, коагулограми, загального аналізу сечі. При оцінці лабораторних параметрів було виявлено, що група з COVID-19 достовірно відрізнялась від контролю за показником швидкості осідання еритроцитів та С-реактивного білка. Здійснено порівняльну характеристику показників першого ультразвукового скринінгу, згідно з яким групи достовірно не відрізнялись в оцінених показниках.

Зауважень до викладення клінічного і ілюстративного матеріалу немає.

Розділ 4. «Аналіз лабораторних маркерів, ультразвукової картини плаценти та оцінка психо-емоційного статусу у другому триместрі вагітності після перенесеного COVID-19».

У даному розділі детально проведено вивчення порівняльної характеристики лабораторних параметрів у вагітних, оцінку ультразвукових показників фетоплацентарного комплексу другого скринінгу у вагітних,

проаналізовано результати дослідження психоемоційного статусу. Встановлено відсутність достовірно відмінної різниці між досліджуваною та контрольною групами при оцінці лабораторних показників. Але визначено, що такі показники ультразвукового скринінгу, як гіперехогенні включення, гіперехогенність базальної пластини, гіперплазія плаценти, наявність плацентарних лакун, підвищений пульсаційний індекс в маткових артеріях можуть бути сигналами для подальшого прицільного моніторингу росту плода у жінок, які перехворіли COVID-19 у першому триместрі вагітності. Звертає увагу те, що дисертантка не обмежилась лиш стандартними клінічно-інструментальними методиками, а провела анкетування у другому триместрі жінок на питання тривожності. Цей аспект є не менш важливим, оскільки фокус на психічне здоров'я вагітної жінки забезпечує комплексний підхід до ведення вагітності.

Зауважень до викладення клінічного і ілюстративного матеріалу немає.

Розділ 5 «Аналіз лабораторних, сонографічних показників плаценти у третьому триместрі вагітності з обтяженим анамнезом COVID-19 та післяпологовою морфологічною оцінкою посліду».

Даний розділ присвячений оцінці лабораторних параметрів у вагітних; ультразвуковій діагностиці фетоплацентарного комплексу у третьому триместрі вагітності; післяпологовій морфологічній діагностиці плаценти. Авторка встановила, що група з обтяженим анамнезом COVID-19 відрізнялась від контрольної групи за оцінкою гіперехогенних включень, лакун плаценти, гіперплазії, рівня амніотичної рідини, гемодинаміки в матково-плацентарному та плодово-плацентарному кровотоці та у відповідності передбачуваної маси плоду гестаційному віку плода. Морфологічна верифікація змін проведена на рівні гістологічного, імуногістохімічного та електронно-мікроскопічного методів, та детально представлена численними фотографіями отриманих зрізів тканин. Як встановлено дисертанткою, за результатами морфологічного дослідження тканини плацент з встановленою сонографічно затримкою росту плода у жінок з перенесеною інфекцією SARS-CoV-2 визначена статистична відмінність від результатів морфологічного вивчення плацент з контрольної групи, від

результатів морфологічного вивчення плацент дослідної групи з нормальним перебігом вагітності та малим для гестаційного віку плодом та великим відносно гестаційного віку плодом. Основними відмінними ознаками були множинні об'ємні кластерні скупчення кальцинатів, масивні перивіллльозні фібринові відкладення, фібринові відкладення навколо стовбурових ворсинок, облітерація судин стовбурових ворсинок, вілліт високого ступеня, виявлення Т-лімфоцитів. Таким чином, у розділі акцентується одразу на три аспекти діагностики: лабораторне вивчення показників крові та сечі, ультразвуковий скринінг та морфологічне дослідження післяпологового біоматеріалу плаценти.

Зауважень до викладення клінічного і ілюстративного матеріалу немає.

Розділ «Аналіз та обговорення результатів проведених методів дослідження».

У заключному розділі «Аналіз та обговорення результатів проведених методів дослідження» наведено обґрунтований підсумок дисертаційної роботи. У розділі проведено паралелі між тими питаннями, що ставились для досягнення поставленої мети та результатами які отримані на фініші дисертаційної науково-практичної роботи. Висновки закономірно витікають із мети роботи, завдань дослідження та є логічним завершенням роботи. Об'єм використаних першоджерел містить переважно сучасні англійські джерела останніх років та свідчить про глибокий аналіз даних літератури та детальний підбір матеріалів для обґрунтування доцільності та актуальності проведеного дослідження.

Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації в практиці.

Основні положення і висновки дисертаційної роботи, що включають запропонований дисертанткою спосіб забору біологічного матеріалу посліду впроваджено в роботу патологоанатомічного відділення комунального некомерційного підприємства «Обласна клінічна лікарня Івано-Франківської обласної ради» (затверджено 22.12.2023 р.), товариства з обмеженою відповідальністю «Гістологія» (затверджено 30.11.2023 р.), відокремленого підрозділу «Лікарня Святого Пантелеймона» КНП «Львівське територіальне медичне об'єднання «Багатопрофільна клінічна лікарня інтенсивних методів

лікування та швидкої медичної допомоги» (затверджено 26.12.2023 р.).
Результати дослідження, що включають оптимізацію ультразвукового менеджменту жінок з обтяженим анамнезом COVID-19 впроваджено в практику комунального некомерційного підприємства «Київський міський пологовий будинок №3» (затверджено 13.11.2023 р.), медичного центру «Гравімед» (затверджено 14.11.2023 р.), медичного центру «Доктор Царук» (затверджено 10.11.2023р.), медичного центру «Оксфорд Медікал» (затверджено 21.12.2023 р.)
Наукові результати дисертаційної роботи впроваджено в навчальний процес кафедри радіології та радіаційної медицини (затверджено 19.10.2023 р.), кафедри анатомії людини (затверджено 16.11.2023 р.) Івано-Франківського національного медичного університету.

Результати дисертаційного дослідження можуть бути основою для подальших наукових досліджень з метою удосконалення діагностики стану фетоплацентарного комплексу вагітних при вірусних інфекціях.

Відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності.

Відповідно до експертного висновку про перевірку на наявність академічного плагіату, затвердженого в.о. проректора з наукової роботи Івано-Франківського національного медичного університету професором Дмитришин Т.М. 17.01.2024 р., унікальність дисертаційної роботи становить 97,07% і відповідно до п. 8 «Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в Івано-Франківському національному медичному університеті» робота допускається до захисту.

Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації, запитання до здобувача.

Структура та зміст дисертації відповідає вимогам МОН України. Дисертація написана українською мовою, легко читається та сприймається, всі розділи ілюстровані високої якості кольоровими рисунками, таблицями, діаграмами, що надає значимості роботі. Матеріал викладено послідовно та логічно, з адекватною інтерпретацією отриманих результатів. Проте, є ряд зауважень, що не мають принципового характеру.

Зауваження:

1. Розділ «Огляд літератури» надмірно деталізований.
2. У дисертації зустрічаються стилістично неправильно сформульовані вирази, англіцизми, які можливо замінити відповідними україномовними термінами.
3. Деякі речення є занадто довгими, які бажано розділити на декілька коротших для кращого сприйняття поданої інформації.
4. Заключення у деяких розділах досить обширні з повторенням отриманих числових значень, що було б більш доречно навести в розділі «Аналіз та обговорення результатів проведених методів дослідження».

Однак вказані зауваження не стосуються наукової цінності роботи. Суттєвих зауважень, які б вплинули на позитивне враження від представленої роботи немає.

У процесі рецензування роботи виникли деякі **запитання**, на які хотілося б отримати відповіді:

1. Провівши таке ґрунтовне дослідження та працюючи в практичній медицині, на вашу думку чи є відмінність між перебігом вагітності у жінок з затримкою росту плода або малим для гестаційного віку плодом неясного генезу і у вагітних з коронавірусною хворобою в анамнезі? Якщо є, то у чому саме вона полягає?
2. Які найбільш цінні на Вашу думку є кореляційні зв'язки в представленій роботі?
3. Чому Ви виключали з групи дослідження пацієнок, які потребували кисневої підтримки під час захворювання COVID-19?
4. При виявленні ознак підвищеної тривожності, якими були подальші Ваші дії? Чи повідомляли Ви результат пацієнтці та якими були Ваші рекомендації?

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам.

Дисертаційна робота Вдовенко Адріани Василівни на тему «Можливості мультипараметричного ультразвукового дослідження фетоплацентарного комплексу з обтяженим анамнезом коронавірусною хворобою COVID-19», що представлена на здобуття ступеня доктора філософії у галузі знань 22 «Охорона здоров'я», 222 - «Медицина», є завершеною, самостійною науково-дослідною працею, яка спрямована на вирішення актуальної проблеми практичної медицини в галузі променевої діагностики, а саме, напрямку пренатальної діагностики: підвищує ефективність диференціальної діагностики змін фетоплацентарного комплексу після перенесеної коронавірусної хвороби-2019 шляхом проведення мультипараметричного ультразвукового дослідження.

За своєю актуальністю, науковою новизною, методичним рівнем, обсягом проведених досліджень, теоретичною і практичною значимістю отриманих результатів, логічністю та обґрунтованістю висновків представлена на захист дисертаційна робота відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 та Постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 р. № 502 щодо здобуття ступеня доктора філософії та вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом МОН України від 12.01.2017 № 40, а її автор заслуговує на присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 - «Медицина».

Офіційний опонент:

Кандидат медичних наук, доцент
кафедри кафедри акушерства та гінекології
факультету післядипломної освіти
Тернопільського національного
медичного університету
імені І.Я. Горбачевського
МОЗ України

Оксана ХЛБОВСЬКА

